Naturvernforbundet
i Troms
Romssa Luondugáhttenlihttu

Målselv kommune
Mellombygdveien 216, 9321 Moen.
postmottak@malselv.kommune.no

Troms 16.05.2021

Kommunal forskrift om løypenett for snøskuter i Målselv kommune - melding om oppstart av forskriftsrevisjon
Saksnummer 2017/3135

Naturvernforbundet i Troms har følgende innspill til forskriftsrevisjonen:
Vi vil på det sterkeste fraråde interkommunale snøskuterløyper.

Friluftsliv
Jfr. motorferdseloven § 4a skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftsliv ved fastsetting av snøskuterløyper. I lovproposisjonen (Stortingsprop 35 L) står det blant annet: «Det er særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøscooterløyper, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Hensynet til friluftslivet står derfor i en særstilling.» Det anbefales videre at store, sammenhengende vinterfriluftslivsområder bør holdes frie for snøskuterløyper.

I Stortingsmelding 18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet er friluftsliv definert som ««Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse». Videre presiseres det at: «Motorisert ferdsel omfattes ikke av friluftslivsbegrepet, slik det er definert i den offentlige friluftslivspolitikken».

Før løypene fastsettes skal kommunen iht. motorferdselloven § 4 a utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges, og vurdere disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen.

Funksjonen og kvalitetene til friluftslivsområdene som eventuelt blir berørt må sammenlignes med egenskapene til andre friluftslivsområder i kommunen.

Konsekvensutredning
Når det foreslås utvidelse /endringer i løyper tenkt til rekreasjonskjøring er det viktig å kartlegge hvilke konsekvenser dette får for friluftsliv og naturmangfold.

Det er viktig å vurdere samlet effekt av alle løypetrassene i en kommune, ikke bare av enkelttraseer. (Jfr. NINA Rapport 1887: Løyper for rekreasjonskjøring med snøskuter). Videre anbefaler forskerne i nevnte rapport at det bør gjennomføres breie evalueringer i alle kommuner med rekreasjonsløyper, etter standardiserte kriterier, nettopp for å sikre en helhetlig utvikling som tar hensyn til de mange ulike interessene i utmarka.

De foreslåtte løypetrasene i Målselv er tenkt knyttet sammen med skuterløyper i nabokommunene Storfjord og Bardu:
Sammenbinding mellom Parasløypa og Målselv kommune gjennom Čorrovággi til Reiersdalen
Sammenbinding mellom løype 1 (Høgskardhus – Sandelva) og Bardu kommune

Vi mener at konsekvensen av et sammenhengende løypenett i indre Troms til Finland og Sverige må særskilt utredes.

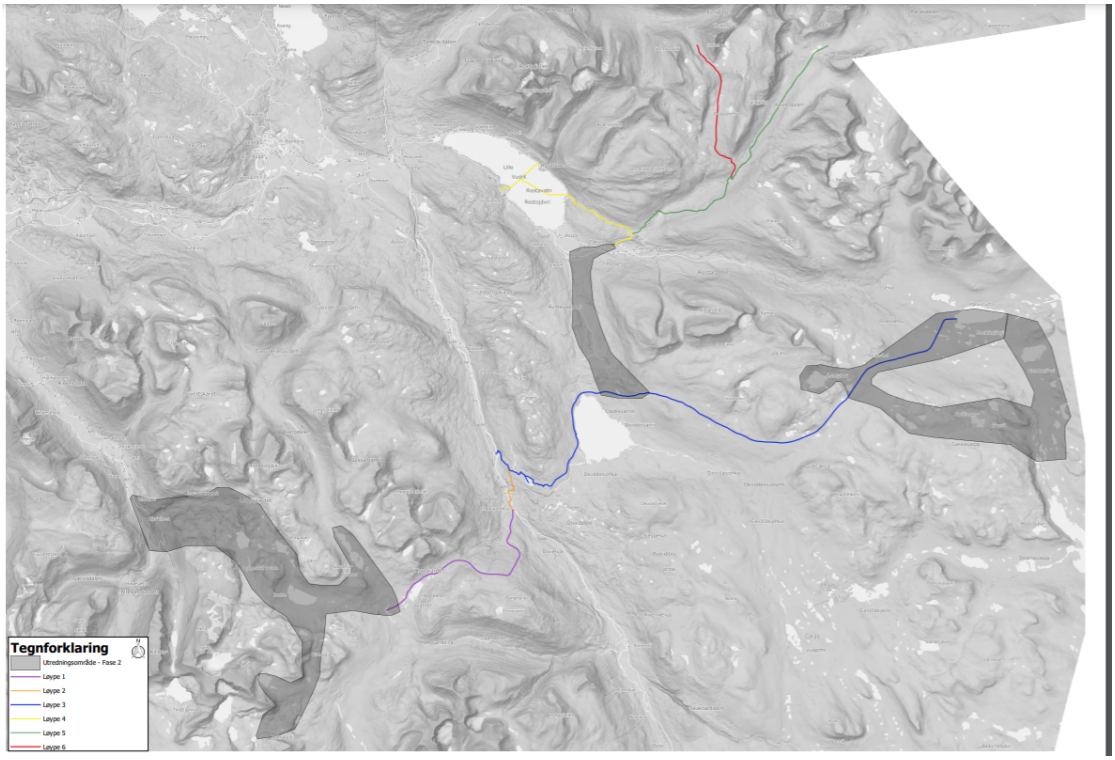
Tegnforklaring
Utredningsområde - Fase 2
Løype 1
Løype 2
Løype 3
Løype 4
Løype 5
Løype 6

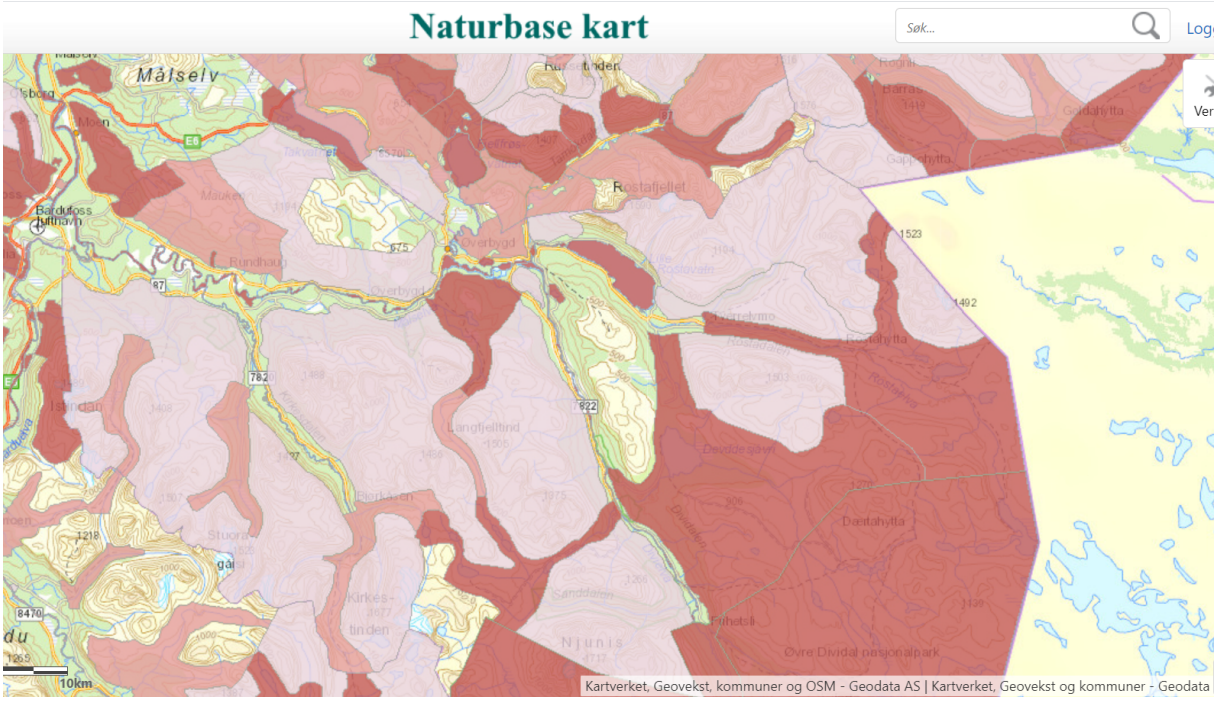
Naturbase kart
Søk...
Log
Målselv
Rostafjellet
Langfjelltind
Dærtahytta
Øvre Dividal nasjonalpark
10km
Kartverket, Geovekst, kommuner og OSM - Geodata AS | Kartverket, Geovekst og kommuner - Geodata

Fra stortingsproposisjon 35L er det satt tydelige krav til at friluftsliv og naturmangfold skal ivaretas ved etablering av snøskuterløyper. I sakspapirene som er lagt frem til høringen er det redegjort for at de foreslått etablerte løypene i stor grad er lagt til svært viktige friluftsarealer.(A områder)

Verdikartlegging
Vi vil i det følgende henvise til Målselv kommunes egen friluftlivskartlegging med kommentarer.

Sammenbinding mellom tverrelva (parkering løype 4) og dødesvatnet:

Løypa er planlagt i Sørdalen

Område 19240010
Devddes med omliggende områder
Områdetype: Store turområder med tilrettelegging

A (Svært viktig friluftsområde)
Rundt Devddesjavri er det et skille - Skuterløype på nordsiden, "stille område" på sørsiden av vatnet. Vinterstid er det skuterløype til Moska. Løypa går i egen korridor på nordsiden av Devddesjavri.
Små og storviltjakt.
Innfallsport til Turlagets hyttenett og Øvre Dividal nasjonalpark. Mye samisk bruk av området. Området er mye brukt av hundespann vinterstid.
Området er forbindelse/inngang til de svært viktige friluftsområdene øst i kommunen. Sørdalen har oppkjørt skiløype vinterstid, trimpostkasse og er trase for hundesledeløpet Tromsquest.

Sammenbinding mellom løype 1(Høgskardtun-Sandelva) og Bardu kommune og løype fra Sandelva (Løype1) til Bjørkmo og sandelvvatnet:

Eksisterende løype 1 er allerede lagt til et område som er klassifisert som A-friluftslivsområde ifølge kommunens egen kartlegging. Den planlagte løypa vil gjøre ytterligere beslag av området.

Område 19240004 Lappskaret - Sandelvvatnet
Områdetype: Store turområder uten tilrettelegging
A (Svært viktig friluftsområde)

Kommentar
Svært viktige isfiskeområder og mye brukt tur og jaktområde for småvilt- og elgjakt. Området har viktig funksjon som korridor inn mot nasjonalparken. Statskog har hytte på Høgskardhus til utleie, ellers er det ikke hytter som er tilgjengelig for allmenheten. I utkanten av området har Sarivouma sameby sommerboplass og kalvemerkingsområde. Dette er ovenfor Indre Lappskardvatn. Dette området har egen reguleringsplan. Det går skuterløype fra Høgskardhus til Sanddalsbotn. Skuterløypa bidrar til økt bruk av området, spesielt på vårvinteren.

Utvidet løype i området Moskanjavri:
Eksisterende løype er lagt til A (Svært viktig friluftsområde). En utvidelse av denne løypa vil gjøre ytterligere inngrep i friluftslivområdet.

Område 19240013
Rostadalen - Isdalen- Moskanjavri
Områdetype: Store turområder med tilrettelegging.
A (Svært viktig friluftsområde)

Kommentar
Stort villmarksområde som grenser inn mot Øvre Dividal nasjonalpark. Viktig del av sti og hyttenett til Turistforeningen.
Skuterløype Aslakvaggi - Moska. Med unntak av isfiskeløype til Moskanjavri er dette et "stille" område. Mange fine fiskevann og elver.
Nordkalottleden går gjennom området og det er flere hytter i området:
Rostadhytta fra turistforreningen, Moskahytta - åpen hytte fra Statskog og åpen Steinbu ved Rostadelva.

Konklusjon
Et moment som må synliggjøres i delen om verdi- / friluftslivskartleggingen, er knyttet til de områdene som ikke har B- eller A-verdi, men som vil påvirke andre viktige friluftslivsområder dersom de åpnes.
På vestsiden av nasjonalparkgrensa til Øvre Dividal planlegges for eksempel en løype gjennom et område som ikke er kartlagt til friluftsliv, samt et C-verdi-område. En åpning her vil i likevel påvirke A- og B-områder i stor grad gjennom forbindelse, økt ferdsel, påvirkning av naboområder m.m. Samtidig som at slike områder, når de ligger så langt fra infrastruktur og menneskelig påvirkning, har en verdi i seg selv.

Et flertall av de som utøver friluftsliv oppfatter snøskuterkjøring som forstyrrende og negativt på egen friluftslivsopplevelse, dels pga støy og dels fordi opplevelsen av å være i urørt natur reduseres.

Et flertall i befolkningen ønsker ikke økt motorisert ferdsel i naturen (undersøkelse utført for Norsk Friluftsliv)

Avhengig av hva type drivstoff som brukes, kan snøskuterkjøring medføre klimagassutslipp. I en større sammenheng er det bagatellmessige utslipp, men en uheldig signaleffekt når fornøyelsesaktivitet er en belastning på en av vår tids største utfordringer.

Hvis snøskuterkjøring erstatter skigåing, har det negativ effekt på folks helse, jf at for lite fysisk aktivitet er en stor folkehelseutfordring.

Snøskuterkjøring innebærer at snøskutere og folk kommer inn i naturområder som i stor grad er inngrepsfri og det sjelden ferdes mennesker. Dette er type naturområder som er dramatisk redusert gjennom de siste hundre år, og øker presset på enkelte arter. Urørt natur er et knapphetsgode som stadig reduseres og vanskelig kan tilbakeføres.

Forstyrrelse av rein (både vill og tam) er en stor konflikt om snøskuterløyper etableres i områder for vinterbeite og kalving, og avskjærer trekkruter.

Forstyrrelse av vilt generelt er en utfordring – vinteren er utfordrende og ekstra forstyrrelse er uheldig. På våren utfordring for hekking og yngling. Det er undersøkelser som viser at viltet tilpasser seg skuterløyper – men det innebærer at arealer rundt løypene ikke eller i mindre grad brukes, ulikt for ulike arter.

Betydningen for vegetasjonen er liten og bør neppe tillegges vekt (men det blir en issåle som smelter seinere og nok har betydning for artssammensetning akkurat i traseen).
Undersøkelser (NINA) tyder på at det ikke blir mindre «tullkjøring» utenom traseene sjøl om det etableres snøskuterløyper for fornøyelseskjøring.

Sammenbindingsløypene mellom Målselv kommune og Storfjord / Bardu, er de desidert mest problematiske. De vil åpne opp for en helt annen trafikk enn det som har vært til nå. Løypene vil også skape sammenheng mellom løyper i Balsfjord.

Naturvernforbundet i Troms vil henstille til kommunen å ta hensyn til sine egne planer for friluftsliv og ikke åpne for nye snøskuterløyper i kommunen, samt at eksisterende løyper som ender på kommunegrenser blir nedlagt.

Vi henviser forøvrig til høringsuttalelse fra Fnf Troms https://fnf-nett.no/troms/wp-content/uploads/sites/19/2021/04/25.06.2018-Horingsuttalelse-Rekreasjonsloyper-for-snoskuter-i-Malselv-kommune.pdf

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet I Troms
Anne-Lise Mortensen
Fylkesleder

Kopi:
Statsforvalteren Troms og Finnmark
Troms og Finnmark fylkeskommune